

Umenneskelig behandling —

Forts. fra side 1.

Båten skulle laste 800 favner ved og være ferdig innen lørdag. Arbeidet måtte derfor forseres. Såvel skipets mannskap som andre uttalte sin uforbeholdne beundring for det arbeide som fangene utførte. Lørdag middag ble det lovet fangene at de skulle få fri resten av dagen dersom de klarer å få båten ferdiglastet til bestemt tid. De ble også forespillet at de skulle få bade.

Til tross for den ufullstendige kost fangene fikk, klarer de å få båten lastet til kl. 17. De ble deretter stilt opp på linje for å marsjere fram til sjøen for badning. Under badningen lyktes det en fange å rømme. Da dette ble oppdaget ble det stor ståhei.

Vi gjengir rapporten:

«Fangene ble stillet opp på linje kl. 18, og måtte stå i stram «Giv-Akt»-stilling til kl. 19,30.

Da de omsider ankom til Hebu fangeleir, ble de kommandert til oppstilling foran Hovedbygningen. Vakhavende sersjant delte dem inn i to grupper. Den ene gruppen ble overtatt av en politisoldat som straks kommanderte fangene til å springe en runde rundt oppstillingsplassen. Deretter ble de stilt opp foran Epidemisykehuset og kommandert til å «åle» seg på magen tvers over hele oppstillingsplassen der som kjent er fylt med pukkstein. En av fangene gjorde politisoldaten oppmerksom på at fangene hadde arbeidet hardt he-

le dagen, og kun fått en halv liter tynn kålsuppe. Fangen anmodet politisoldaten om å utsette denne straffeeksersis etter tysk mønster, til fangene hadde fått hvilt ut etter den harde arbeidsdag. Anmodningen ble møtt med en håndflir av politisoldaten, som svarte det var slik vi skulle ha det.

Endel fanger som hadde stått og sett på denne behandling som de arbeidstrette fanger på plassen ble utsatt for, protesterte høylytt med et samstemmig «FY». Politisoldaten åpnet da øyeblikkelig ild. Han sendte en serie kuler bortover hodene på fangene som lå på plassen.

Noen hjemmefrontmenn sammen med et par andre politisoldater, som stod oppe ved porten (portbrakken), sprang til og skjøt serier med skudd som hvinte over hodene på fangene og mellom brakkebygningene. De som lå på plassen påstår at de kan bevitne at det ble skutt i mannshøyde. Trefene på brakkeveggene latar heller ikke noen tvil tilbake i så henseende. Under ålingen over plassen besvimte en av fangene. En annen som var blitt kommandert i rett stilling med ansiktet mot veggen, mistet også bevisstheten. Flere av de andre fanger var også mer eller mindre utkjørt og halvt bevisstløse etter den sterke påkjenning ovenpå dagens harde arbeide.

En fange anmodet vakhavende sersjant som var kommet til, nok engang om å utsette videre straffeeksersis da guttene var sultne og sterkt medtatt av slit.

Men de ble nok engang kommandert på linje og marsj rundt plassen. Da de endelig ble demittert, ble de imidlertid straks av en annen politisoldat kommandert til å stå på linje i en halv time. Han ble gjort oppmerksom på at hans kollega allerede hadde demittert fangene, men han svarte at «det ga han fanden i».

«8. Mai»

Postgiro:
Kontour. 818 24

For som summen av det enkleste regnestykke 1 + 1 umulig kan bli 3, kan summen av ovennevnte dyder umulig bli — landssvik! Det er selvsagt for hederlige mennesker ville aldri finne på å svike sitt land.

Jeg skrev til en redaktør i 1946 og ga ham den orientering at vi NS ikke hørte til blant skitten i det norske folk, men til eliten og da ikke minst nasjonalt sett.

Jeg tør anbefale vårt fengselsstell og vårt jøssingstell forøvrig herr Barlaup innbefattet, å lese dr. jur. Gustav Smedals bok — «Patriotisme og Landssvik». — Heri vil samtlige finne at hovedmotivet for vår innsats for land og folk var en brennende fedrelandskjærlighet. Da vil det store særproblem som plager dem nå, forsvinne som dugg for solen. Men et annet og meget alvorligere problem vil til gjengjeld oppstå for hver redelig leser, nemlig hvordan de kan gjøre godt igjen alt det vonde de har gjort mot gode landsmenn?

Aal. Hauge.

Også en Valdresbonde.

Haagkonvensjonen —

Forts. fra side 2.

internasjonale lover og bestemmelser. I rettsoppgjøret hittil har det jo vært opplagt landssvik å komme inn på slikt som Haagkonv. og folkerett. Men nå har altså pipa fått en annen lyd. I overnevnte sak var det en økonomisk fordel for staten hvis retten fulgte de internasjonale bestemmelser, det ble også gjort. Når de gjelder alm. NS saker, er det motsatte tilfelle. Da må man overse noe slikt som Haagkonv. da gjelder ingen internasjonale bestemmelser. Dommene er falt på «løpende bånd» — straff og inndragninger — og pengene går også da i — statskassa. Selve rettsbegrepet er som man ser tøyelig, man kan snu det etter som det passer. I fire år har presse og kringkasting og «det

LOV og ULOV

Og den det står størst glans av, er som nevnt Landssvikloven. Den er det som har skapt de fleste fengsler og de mange fangeleirer som vårt land er blitt så velsignet med etter krigen. Den er det som har tatt de fleste liv og ødet eksistensen for så mange tusener, og unndratt arbeidslivet så mange dugelige mennesker — i dette vårt folkefattige land! Landssvikuloven er det store forbilledet for de mangfoldige andre ulover som følger i kjølvannet etter den. Deres tall nærmer seg legio, for de negative nedbrytende krefter har vært voldsomt virksomme med sitt ødeleggelsesarbeide.

Her skal vi denne gangen bare ta fram ett område hvor de byggede lover er erstattet med de ødeleggende ulover.

I «8. Mai» har det stått en annonse om at Rettsnemnda akter å gå igang med et tiltak som har til formål i allfall på et område å få satt de rette lover på sin plass igjen.

Som vi alle vet er det mangfoldige mennesker som ulovene har rammet og tatt livsstilling og levebrødet fra. Foruten dem der som nevnt fyller fengslene og fangeleirene, er det også mange som nok har sloppet de ting, men

som likevel er avskåret fra sitt yrke og arbeid og som må lide sult og savn sammen med sine respektive familier. Og også mange enslige er det samme tilfellet med. For alle disse gjelder det at de ikke «har fått lønn til dom er falt», som loven uttrykkelig fastslår, den lov som var gjeldende før ulovene satte inn.

Det Rettsnemnda nå vil gjøre er å forsøke om det ad domstolenes vei kunne være mulig å få gjenreist og satt i virksomhet den virkelige loven på dette område, nemlig loven om lønn i suspensjonstiden. Det gjelder «de respektive grupper av embets-, tjenestemenn og lærere som har vært suspendert i kortere eller lengere tid etter 7. mai 1945 — og andre som mener seg urettferdig behandlet».

For å holde oss til lærerne i f. eks. folkeskolen, så sier vår gode gamle skolelov at en lærer «skal ha lønn til dom er falt». I lov for folkeskolen i byene er dette fastslått i paragraf 32, punkt 2. Likeens er det fastslått i lov for folkeskolen på landet.

Det er loven, den som er bygget opp gjennom generasjoner, like til 1936. Den trygger og verner om lærernes kår. Har det

kommet alvorlige uoverensstemmelser mellom læreren og skolemyndighetene, så læreren blir frabeordret sitt arbeide, og saken overlatt til domstolenes avgjørelse, så skal læreren i mellomtiden ha sin lønn uavkortet til endelig dom er falt, det vil si, like opp til Høyesterett.

Dette er loven. Den trygger læreren. Uloven derimot, som er satt inn i stedet, gjør det ikke. Den lar læreren gå uten lønn i suspensjonstiden. Og det sørgelige er at det finnes folk innen lærernes egen leir, og det folk i høyere stillinger innen skolevesenet — ja kanskje just de — som håndhever uloven istedetfor loven. Verre kan vel ikke det moralske forfallet være innen de kretser!

For Rettsnemndas tiltak melder seg da det spørsmål om det ennå finnes så pass rettssans igjen at det ved domstolenes hjelp kan være utsikt til å få brakt sakene inn i de gamle bærer, og loven og de rettigheter den gir, igjen satt i høysetet. Det skal bli interessant å se hvor megen uavhengighet av ulovene domstolene kan prestere i en sak som denne. Bare å få dette konstateret, ville være anstrengelsesverdige. Men saken gjelder både det ene og det annet, både å få satt lov over ulov, og å få hjelpe de mennesker som er rammet av ulovene og lider så

Opplag 9500

pluss ledig fra 14. april 1950. Omlag 20 melkekuer og ungdyr. Melkemaskine.

Attestavskrifter, lønnsforlangende og andre opplysninger besendt til

Paul Sukkestad,
Lena st., Ø. Toten.
Telef. nr. 29 a, Ø. Toten

Leilighet søkes

Finnes det NS-folk eller andre med husrom og hjertelag, som kan avse 3—4 rom til eldre NS-mann og kone, som har vært uten leilighet siden freden brøt løs. — Helst Hedmark, Opland eller ikke for langt fra Oslo. — Billett mrk. «Hyggelige folk nr. 41.

Liten familie

ønsker kjøpe — evt. leie mindre enebolig, Gjøviktraktene. — Bill. mrk. «nr. 42».

Løssalgpris 25 øre

Nordmørspostens Trykkeri

smertelig under det. Det er et særdeles viktig tiltak som vi alle etter evne må støtte.

I videre forstand angår denne kampen for lov og rett hele vårt samfunn, dets beståen, dets være eller ikke være. Ennå kan folket en stund ha krefter til å tåle ulovene. Men ryggene krøkes litt etter hvert, og svøpene svinges stadig høyere. Man holder på å miste fotfestet, og samfunnet svaier allerede betenkelig. Skal utviklingen gå videre i samme leid, vil hele samfunnsbygningen falle i grus, fordi de pillarer som bar den er rykket bort. Og det blir de negatives største triumf, enda!

Det er fare på ferde! Derfor må vi stille til kamp, kvinner som menn. Det blir vi, de forfulgte, som får til oppgave å redde samfunnet og gjenreise respekten for lov og rett. En stor og herlig oppgave er det!

Budstakken er sendt ut. Fylkdere under fanene, som de gamle fedre gjorde når det knep som verst. Det gjelder landets framtid og folkets vel.

Støtt opp om saken etter evne alle dere som sympatiserer med den og som ser det store og alvorlige ved den. Vi må anstrenge oss seriøst, for at denne saken kan bli reist — og ført fram til et lykkelig resultat.

Måtte det skjæ!

M. H.